

Pravila in pasti pri prikazovanju izgube za uveljavljanje povračila fiksnih stroškov

23.01.2021 11:24

Ukrep je podaljšan do konca marca, izjava bo objavljena do 29. januarja

TANJA SMREKAR , ŠPELA MIKUŠ

Kako naj podjetja prikažejo izgubo, da bodo dobila čim več pomoči za kritje fiksnih stroškov? Ta mora biti seveda ocenjena realno, v podjetju si ne smejo izmišljovati dodatnih stroškov in se iti kreativnega računovodstva. Povračilo fiksnih stroškov bo možno uveljaviti tudi za prvo letošnje četrletje, pred tem pa je dobro vedeti, kako lahko bilanco sestavijo čim boljše, kaj vse lahko tudi poveča izgubo, da ne bo ta ostala skrita, podjetja pa praznih rok.

Spomnimo, za povračilo fiksnih stroškov ste lahko zaprosili za zadnje lansko četrletje, pred koncem leta 2020 pa je vlada ta ukrep podaljšala tudi na prvo letošnje četrletje. Kot pravijo na **Fursu**, bo izjava za uveljavitev tega na voljo predvidoma do 29. januarja.

Kakšna so pravila in zakaj je pomembna izguba?

Maksimalna višina subvencioniranih fiksnih stroškov je omejena, in sicer tako, da subvencioniranje ni višje kot:

- tisoč evrov na mesec na zaposlenega ali samozaposlenega oziroma družbenika, delničarja ali ustanovitelja zadruga ali zavoda v upravičenem obdobju, ki so jim prihodki od prodaje upadli za 30 do vključno 70 odstotkov;
- dva tisoč evrov na mesec na zaposlenega ali samozaposlenega oziroma družbenika, delničarja ali ustanovitelja zadruga ali zavoda v upravičenem obdobju, ki so jim prihodki od prodaje upadli za več kot 70 odstotkov;
- 70 odstotkov neto izgube (AOP 187 ali AOP 183 in četrtnina predvidene akontacije dohodnine od dohodka iz dejavnosti za leto 2020) upravičenca, ki je srednje ali veliko podjetje;
- 90 odstotkov neto izgube (AOP 187 ali AOP 183 in četrtnina predvidene akontacije dohodnine od dohodka iz dejavnosti za leto 2020) upravičenca, ki je mikro ali malo podjetje, v izkazih poslovnega izida v upravičenem obdobju.

Pri ugotavljanju poslovnega izida se ne šteje pomoč, pridobljena s tem ukrepom. Velikost upravičenca se določa na dan oddaje vloge, upravičenec navede velikost v izjavi, pri zaposlenih pa se upošteva povprečno število zaposlenih (za zadnje lansko četrletje je veljalo obdobje od 1. decembra 2019 do 30. novembra 2020). Lahko se upoštevajo prihodki od prodaje v upravičenem obdobju glede na

povprečno število zaposlenih ali prihodki od prodaje glede na vrednost osnovnih sredstev, brez zemljišč, če je tako upoštevanje prihodkov od prodaje za upravičenca ugodnejše.

Pri izplačilu fiksnih stroškov se upošteva manjši znesek. Če ste, denimo, glede na število zaposlenih upravičeni do deset tisoč evrov pomoči, glede na izgubo pa do devet tisoč evrov pomoči, se bo upošteval drugi, manjši znesek.

Na kaj je treba paziti pri oceni izgube?

Mirjam Trdan iz družbe za računovodske storitve in davčno svetovanje Dafin opozarja predvsem na težave malih podjetnikov, ki bilanc ne sestavljajo medletno in so se zdaj znašli v precej neznanem položaju: »Izguba je računovodska kategorija, ki izhaja iz izkaza poslovnega izida. Mikro in male družbe oziroma s. p. (ki so večinoma tudi tisti, ki so zaradi vladnih odlokov zaprti) ne sestavljajo računovodskih izkazov medletno, temveč le za potrebe letnega poročanja **AJPES** in sestave davčnega obračuna. Subvencija v višini nekritih stroškov pa seveda kot prvi pogoj postavlja izkazano izgubo od oktobra do decembra 2020.«

Mali podjetniki, obrtniki se ponavadi v računovodstvo ne spuščajo natančno, ga niso večji. Za to imajo najete računovodje, ki pa imajo zdaj večjo odgovornost, pravi Trdanova. Ali bodo izgubo pravilno ocenili? Jo bodo ocenili preveč in bo na koncu njihova stranka morala pomoči vračati? Ali morda celo premalo in bo zato dobila manj pomoči, kot bi je lahko? V zadnjih primerih je subvencija izgubljena, ker niti PKP 6 in PKP 7 ne predvidevata vloge za dodatne subvencije, zakon predvideva le vračilo.

Kako bo Furs ocenjeval poštenost izkazov?

Trdanova je izrazila še dvom o tem, ali bo nadzornikom in inšpektorjem na Fursu res za vsako malo podjetje oziroma podjetnika uspelo pravilno oceniti, ali je dal pošteno sliko poslovanja za mesece, ko bi mu država krila fiksne stroške. »Bojim se, da navezovanje subvencije na nastalo izgubo omogoča veliko manevrskega prostora.«

Zdaj se ukrep še podaljšuje na obdobje januar–marec 2021 in to v praksi pomeni vnovično ocenjevanje izgube za te mesece, pravi Mirjam Trdan: »Čeprav še letnih izkazov za lani nismo izdelali, bomo morali Fursu upravičenost do subvencij znova dokazovati z dejanskim izkazom za obdobje od januarja do marca 2021.«

Na kaj naj bodo podjetniki in podjetja pozorni pri prikazovanju izgube?

Pri ugotavljanju izgube se upoštevajo vsi prihodki in odhodki, pojasnjujejo svetovalci iz Unije Consultinga. »To pomeni, da se ne izločajo niti prihodki od državnih pomoči po interventnih zakonih.

Kar se pri izračunu ocenjene izgube ne upošteva, je dejanska pomoč za delno kritje stroškov. Pri ocenjevanju izgube se tako upoštevajo tudi odhodki iz slabitev zalog in odpisov. Na izgubo davčni zavezanec lahko vpliva z vsemi postavkami, s katerimi si tudi v splošnem lahko znižuje tudi davčno osnovo. Najpogosteje bi lahko rekli, da je izkoriščanje davčnih olajšav, uveljavljanje davčno priznanih odhodkov, oblikovanje rezervacij, uveljavljanje prejšnje davčne izgube, prevrednotenje in odpisi terjatev, pa tudi slabitve zalog in opreme.«

Izguba torej niso samo preprosto odhodki, večji od prihodkov. Na prikazano ne vpliva samo to, koliko damo za surovine, sredstva, plače, za najem prostorov in elektriko, na primer. Vpliva tudi to, po kakšnih metodah vrednotimo nekatere odhodke.

»Izguba je ob, na primer, enakih prihodkih odvisna od uporabljenih metod vrednotenja, kot jih določajo Slovenski računovodski standardi, od računovodskih ocen in samega načina evidentiranja poslovnih dogodkov. Če vzamemo samo primer amortizacije, bo ob enakih prihodkih izguba večja, če bodo uporabljene višje amortizacijske stopnje, kot so stopnje glede na ekonomsko dobo osnovnega sredstva,« opozarja Trdanova.

Drug tak primer je način evidentiranja odhodkov, ki se nanašajo na daljše časovno obdobje. Če bomo za december prejeli račun za svetovalne storitve za celotno leto 2020, bo izguba v obdobju od oktobra do decembra 2020 seveda večja, če ga bomo knjižili le za december, kot če ga bomo razmejevali prek časovnih razmejitev po mesecih.

Tudi knjiženje dolgoročnih rezervacij, na primer, za odpravnine ali jamstva lahko vpliva na vmesno oceno poslovanja. Ponavadi jih knjižimo za december. Če torej ni razmejevanja, bo izguba v prvem primeru večja. Ista problematika je evidentiranje popravka terjatev. Če se podjetje zaveda neizterljivih terjatev, pa ne knjiži popravka vrednosti, ker popravek še nima vpliva na davčno bilanco, bo izguba manjša, kot če se odloči za oblikovanje popravka vrednosti, pravi Trdanova.

Svetovalci iz Unije Consultinga pa še enkrat opozarjajo, da se prihodki iz povračila fiksnih stroškov ne upoštevajo pri izračunu neto izgube.

Furs: Pazite na računovodska pravila

In kaj pravijo na finančni upravi? Pri ugotavljanju oziroma oceni izgube je treba posebej paziti, da so posameznemu četrtletju pripisani ustrezni prihodki in odhodki v skladu z računovodskimi standardi. Pri tem je treba upoštevati pravila časovnega razmejevanja prihodkov in odhodkov. »Institucija, pooblaščenca za tolmačenje Slovenskih računovodskih standardov, je **Slovenski inštitut za revizijo**. Lahko dodamo, da je temeljno pravilo časovnega razmejevanja, s poudarkom na razmejevanju znotraj

posameznega poslovnega leta, da so prihodki in odhodki, ki so vzročno-posledično povezani, časovno vzporejeni. Prihodke in odhodke, ki se po vsebini nanašajo na celotno poslovno leto, denimo odhodki iz regresa za letni dopust, je treba posameznemu četrtletju pripisati v višini ene četrtine.«

Želja: jasnejša pojasnila

»Kljub vsem pojasnilom Fursa bi morale biti določbe interventne zakonodaje, vezane na povračilo fiksnih stroškov, jasnejše. Predvsem vezano na zadnjo spremembo v PKP 7 in nov način izračuna, ki so ga morale stranke vložiti najpozneje do 15. januarja 2021,« opozarjajo svetovalci iz Unije Consultinga in kot primer navajajo pogoj neto izgube, ki ni bil neposredno naveden med pogoji ki jih morajo izpolnjevati upravičenci. Podobno je veljalo tudi pri številu zaposlenih oseb pri upravičencu (za določen oziroma nedoločen čas).